

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. авр.

БРОЙ 27. У Новоме Саду, 21. Юля 1860. ГОД. III.

Методичный поступакъ при предаваню науке Христiянске у народной школы.

(Наставльно.)

За приповеданъ Библичныхъ приповедака и житiя, мора се учитель вапредъ, у очи дана кадъ же приповедати, приправити и приповедку добро научити, да деца лепо своимъ речма слободно казати може. Изъ кнѣге читати или на изуесть одъ речи до речи, онако као што у кнѣги написано стои изрецитовати не слободно.

За Псалтирце е прописана кнѣга: „Статка Свештена Исторiя.“ Ню дакле треба и да имаю, али не за ученъ на память, него за читанъ кодъ куће, или болъ рећи за упамтенъ историчногъ реда, имена и садржая онога, што су приповедати научили.

Учитель за свое приправлянъ мора имати кнѣгу: „Училиштна и Домашня Библия“ старый и новый Заветъ. Две части. По овой се кнѣзи у горњемъ попису приповедака у Школскомъ Листу означене главе те кнѣге е брѣвима подъ коима се у дотичной кнѣги налази.

Будући пакъ да су у овой кнѣзи приповедке врло обширне то имамо важливима учинити Господу Учителъ да та обширность нѣ нимало невеже, шта выше, башъ се одъ нѣ управо виште, да увратко али живо и поднуо сваку приповедку приповеде.

Валяло бы, да учитель имаде јоштъ: „Свѣтлену Повѣстницу одъ Н. Беговића“ и ону малу књигу што е пре неколико година у Бечу подъ насловомъ: „Приповедке старогъ и новогъ Завѣта“ изашла.

Псалтирци уче јоштъ Недельне и Праздничне Апостоле и Евангелія.

Начинъ е овај:

1. Учитель позове децу да пазе; еръ ће се садъ читати и разяснявати Апостолъ ил' Еванѣліе, што ће се доидуће неделъ у цркви читати, и каже одъ кога е Евангеліе ил' чія е посланица.

2. Ђдно дете чита изъ књиге еданъ стихъ или едну точку, а остала деца пазе.

3. Учитель пита децу, шта то на србски значи, а деца погађаю речи, кое су наликъ, а онымъ редомъ као што е у Славенскомъ тексту, ако што неумеду погодити, Учитель имъ каже право значенъ те речи, а они уписую и речъ и нѣно србско значенъ у свой Славенскій речникъ.

4. Учитель прозове едно или два детета, да смисао целогъ прочитаногъ изреченія на Србски кажу.

5. Пошто се овако са свакимъ стихомъ поступаюћи, цео Апостолъ ил' Евангеліе изчита, онда ако е садржай прочитаного повесть или приповедка, то на позивъ учителѣвъ едно или два детета приповеде ю; аколи е садржай Апостола ил' Евангелія наука, то се одбере два или три најславнія изреченія, да Псалтирци одъ речи до речи по славенскомъ тексту на память науче. Ако су то одире научили саде само повторе. Часловци уче само по едно изреченіе на память славенски, а Букварци то исто србски. — Изреченія Евангелеска коя псалтирци на славенскомъ езыку на память учити имаю, налазе се у Шк. Листу одъ године 1860. Брой 20. и 21. страна 304. и т. д. — Добро бы было да учитель пре часа за толкованъ Евангелія

одређеногъ по два три мања или едно веће таково изреченіе на табли напише и пошто се редовно Евангеліе и Апостолъ прочита и протолкуе; то онда валя да прозове едногъ псалтирца кои ће написано изреченіе Евангелеско прочитати, затымъ пита Учитель како то исто изреченіе у србскомъ езыку гласи. На пытањъ то ямачно ће деца одговорити моћи, ерз су га јоштъ као Букварци и Часловци учили и диктандо писали. После тога деца препишу себи с' табле то изреченіе и добию га за домаћу лекцію.

Изъ Апостола наређено е да се неколико целыхъ зачала на паметь уче, и то пошто се найпре у школи протолкуе. Сва Евангелеска изреченія што су у школскомъ Листу исписана мораю знати сви Псалтирци а притомъ е свакій дужанъ преко године баремъ 4 Апостола на паметь научити.

Апостоли за ученъ на паметь одређени су ови:

1. Госпоинскій Апостолъ: „Сіе да мѣдрствѣтса ко васъ“ Филип. зачало 240.

2. У Суботу седме неделѣ: „Ксака дѣша властемъ придѣржащымъ да покинѣтса.“ Римл. зач. 111.

3. У неделю 18. „Сѣмай скѣдостію.“ Коринтяномъ зач. 188.

4. У неделю 27. „Козмогайте о Господѣ.“ Ефес. зач. 233.

4. У неделю 29. „Егда Хрѣстосъ живѣтса жикотъ вашъ.“ Колос. зач. 257.

6. У неделю 30. „Облецытса яко избраніи Божіи.“ Колос. 258.

7. На Никольданъ. „Повинѣйтса наставникомъ вашимъ.“ Евр. зач. 335.

8. На Богоявленъ. „Ивиса благодать Божіа“ Титу зачал. 302.

9. На беле покладе. „Нынѣ ближайшее намъ спасеніе.“ Римл. зач. 112.

10. Преподобныма. „Плодъ дѣховный есть.“ Галат. зачало 213.

11. На Цвети. „Радѣйтесь всегда о Господѣ.“ Филипис. зач. 247.

12. На великій Четвртакъ: „Азъ пріѣхъ ѿ Господа.“ Коринт. 149.

13. Другій данъ Духова: „Ико чада скѣта ходите.“ Ефес. зач. 229.

14. На Преображенѣ. „Потщитесь извѣстно.“ П. Петр. зач. 65.

Читанѣ, разясняванѣ и ученѣ на память Апостола и Евангелія ніе за голо знанѣ и рецитиранѣ, него за владанѣ по нѣма. Те свете науке, треба да деца честимъ сеѣнанѣмъ, повторавањемъ и вештбанѣмъ тако присвое, да имъ оне за правило живота служе. Чимъ кое дете погреша, одма у место каштиге треба га сетити на изреченіе св. Писма противу когъ е сгреша, и дати му да изреченіе то изговори. — Тако ће се свако дете најболѣ усаветовати и одъ дана на данъ у добродѣтельномъ Христіянскомъ живленю напредовати.

Њкшеніе и значенѣ црквенихъ обреда уче такође Псалтирци. Њкшенія се предаю онако и онимъ начиномъ као Апостоли и Евангелія, и то сваке неделѣ по три или четири прошенія. Обреде црквене и значенѣ Храма Божіегъ и свештенюхъ саеудова разяснява Учитель даномъ приликомъ на каталогу и у школи предъ дотичне Празднике. Валя упознати децу и са црквеномъ годиномъ и казивати имъ и понешто дати и читати одъ предмета у ову струку спадаюњихъ као што су у школ. Листу год. 1860. Брой 8. 9. и 10. Света Четиредесетница; такође бр. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 18. и 19.

Њкшеніе и обреди црквени толкую се у обичнымъ школама неделѣомъ на каталогу.

Житія Светыхъ приповедаю се као и Библичне приповедке свакога петка после подне, и испитую се на неделнымъ и праздничнымъ каталовима. Овде има Учитель найвеѣма на то ићи, да свакій свечаръ житіе свога Свеца научи, и да се свако житіе са Тропаромъ и Кондакомъ дотичнога Свеца ил' Праздника у спошење доведе.

Найглавнїя су Житїя ова:

Житіе матере Божїе. Житіе Св. Іована Крестителя. (изъ Библичне Повѣсти.) Константинъ и Єлена (види шк. Листъ о изнашашѣу частнога Крета година друга брой 11. стр. 164.) — Света Софія и њне кѣри. Св. Стефанъ Штиляновићъ. (Шк. Листъ год. II. брой 34. 35. и 36.) Света Петка. Св. Лука. Св. Димитріе. (види брой 33. шк. Листа II. год.) Св. Стефанъ Дечанскій. — Св. Евангелистъ Матей. — Првозванный Андрїя — Св. Іоанъ Златоустъ. (шк. Листъ год. II. брой 27.) Св. Никола. — Св. Стефанъ Првомученикъ. (види Апостолъ тога дана.) Св. Василіе Великій. — Св. Григоріе Богословъ. — Св. Сава. (шк. Листъ год. II. брой 47. 48. и додатакъ. — Св. Симеонъ Мироточивый (шк. Листъ год. II. брой 41. и 42.) Св. Теодоръ Тиронъ. Св. 40. Мученика. Св. Борђе. (види шк. Листъ год. II. брой 14. и 15.) — Св. Марко. (шк. Листъ год. II. бр. 14.) Св. Іованъ Еванђелистъ. — Св. Петаръ и Павле. — Косма и Дамянъ. — Св. Пантелїя. — Св. Илія (изъ Библие) Майка Анђелия, — Светый Кнезь Лазаръ. —

И ова Житїя неуче се текъ само да знаю, него зато да деци за образацъ богоугоднога живота служе. Учительи дакле валя да овако децу и обавесте и да одъ њни обећанъ узму, и на ово ихъ свакомъ приликомъ сећаю. —

Животописаніе Србскихъ Училищныхъ Мужева.

II.

Стефанъ ошъ Вуяновскій

Управитель Србскихъ Народныхъ Школа у Округу Загребачкомъ.

Овай многозаслуженый за нашу Школу мужъ родю се у Хрватской Краини, у првой Банской regimentи, у селу Брђанима одъ прилике године 1740. одъ протихъ родителя, кое е онъ свагда високопочитовао и особито велику и неограничену любовъ к' матери своіой имао. Мѣстный Свештеникъ научи га читати и писати и опазивши у нѣму красне умне дарове, даде га своимъ трошкомъ у немачку школу. Пошто се ту немачкомъ езыку извикне и за гимназію приправи, отиде у Сремске Карловачке велике Школе, гди е подъ управомъ Славнога Райѣа Латински езыкъ и гимназійске науке с' врло лепымъ успехомъ изучіо. Архимандритъ Крушедолскій Богдановиѣхъ видеѣи у нѣму честитогъ и трудолюбивогъ младиѣа помагао га е с' новцемъ те се у Карловцы издржавати и науке свршити могао. Свршивши гимназію добые Учительско место у Вуковару, и ту учеѣи децу неколико година проведе. Званіе свое отправляо е онъ тако ревностно, да е тымъ любовъ и поштованѣ граѣана Вуковарскихъ у пуной мери придобью. Отличный трговаць Вуковарскій Борѣе Димиѣхъ узме га за воспитателя своме сыну, и пошлѣ га с' овымъ у Шопронѣ гди Вуяновскій филозофію сврши. После тога с' питомцемъ своимъ отиде у Бечъ, и ту о трошку поменутогъ Србина Димиѣа права сврши. Своимъ добрымъ владанѣмъ прилѣжаніемъ и успева нѣмъ у наукама заслужи онъ любовъ и склонность своихъ Професора, кои га тада у Бечу бавеѣмъ се Митрополиту нашемъ Викентію Іоанновиѣху Видаку,

као ревностногъ ученика особито препоруче. Митрополитъ призове Вуяновскогъ къ себи, и по дужемъ съ нѣмъ разговорю, рекне му: „Я самъ ти одъ да насъ отаць!“ Одъ овога времена Митрополитъ е на Вуяновскога трошію, нѣму мудре савете давао, и покровительствовао га е гди е требало, а Вуяновскій ошетъ быо е своме добротвору благодаранъ и до смрти своє свагда е о нѣму съ почитанѣмъ и са захвалношћу говорію. Трошкомъ овогъ великогъ добротвора овогъ Вуяновскій прође се по Чешкой, Саксоніи, Слезкой, Моравской, Польской, Малой Русіи, Бесарабіи и Влашкой, и поврати се съ пута у Бечъ год. 1775. Те године изда онъ Немачку граматіку за Србску младежь. Год. 1776. царица Марія Терезія потврди на молбу народа нашегъ све дотле постојавше школе, и нареди да се и по они мести, гди іошть школа было ніе, нове школе заведу. Томъ приликомъ Србска — Илирска — придворна канцеларія наименоує за управителя Србскихъ школа Вуяновскога, Мразовића и Янковића. Вуяновскій те године у Бечкой нормалной школи изучи прописанный методъ добывши одъ државѣ подпору за своє издржаванѣ. Пошто течай сврши и испытъ съ похвалнымъ успехомъ положи, поставе управителѣмъ Србскихъ школа у округу Загребачкомъ год. 1777; но будући да се те године Србска придворна канцеларія *) укине, и акта пѣна Унгарской канцеларіи предаду; то е текъ 1. януара 1778. Вуяновскій декретъ на званіе свое добыю. Съ овимъ отиде онъ у свой округъ, кои се изъ Срема, Славоніе и Хрватскогъ провинціала састояю, обиђе све школе и свойски пріоне да ихъ у болый поредакъ доведе, и да нове школе гди е годъ нужно было заведе. Учительскій методъ, коегъ е онъ израдію, ніе на светъ

*) Я мислимъ да се звала дворска Илирическа депутация, а канцеларія е была оно, што ю е царъ Леопольдъ II. установію.

изданъ, али су га ученици нѣгови еданъ одъ другога преписивали и учили. Године 1780. скупи до шестдесетъ Србски младића къ себи и постара се приуговити ихъ за учительско званіе. Ово е предузеће врло нужно было и приноси велику похвалу овомъ мужу. Друге године скупи опетъ 50. младића къ себи. између којихъ су были Алексіе Везилићъ, Теодоръ Авраамовићъ, и Василие Николићъ. Нѣи тројица тако су се у педагогичной струци извештили, да су после покрај свидѣтелства Вуяновскогъ и сами управительи школски постали и званіе то еъ похвалномъ ревносту одправляли. — Године 1788. изда Вуяновскій „Библичну Историю,“ и „Руководство къ правоуглаванію и правописавію“. Јоштъ е списао онъ и Славенску грамматику, читанку, рачуницу, и земљописаніе, али због оскудице у новцу ніе могао дѣла ова печатати. У старости своіой бавіо се са сачиненѣмъ енциклопедіе свію наука, алъ му е то дело са многимъ другимъ рукописима приликомъ пожара изгорело.

Колико се Вуяновскій трудіо око тога да намъ се учительи народныхъ школа за свое званіе изобразе; толико се двапутъ веѣма старао о томе да се школе у Срему, у Славоніи и у Хрватској подигну. У овоме послу велике су му препоне чинили неке маѣарске снаіе, којима наша школа и просвета нашегъ народа ніе у рачунъ ишла. Године 1799. некаквый арендаторъ румскога спахилука почео е нашу децу силомъ у римску школу терати, као што е то ученый римскій архимандритъ у околини печујској чиніо. Вуяновскій противу овогъ самовольногъ поступка потужи се самое цару и насиліе одма престане. Кодъ вармеѣа и кодъ другихъ властій чивѣне су такоѣ многе препоне подизану и напредку нашихъ школа, и говѣни су бивали одъ нечовечныхъ вармеѣаша наши учительи, али е Вуяновскій свагда и у свакој прилици

за благостанѣ школа и учителя старао се, њи бра-
 нѣо, и помоћи противъ нападача кодъ самогъ найми-
 лостивѣегъ двора царскогъ тражіо и налазіо. При
 свима великимъ и многостручнимъ препонама инакъ
 е у округу свомъ ето и десетъ ербскихъ школа
 подигао и обстанакъ њиховъ обезбедіо.

Кадъ е на предлогъ бискупа Мандића комисія
 школска у Пожуну год. 1782. за добро нашаа да се
 у школе наше латинска писмена уведу, и кадъ е од-
 лука комисіе директорима объявљена, онда Вуяновскій
 о свомъ трошку отиде у Бечъ, кодъ высокихъ властей
 писмено, а цару Јосифу II. устмено разложи и докаже
 да то быти неможе. Изъ Беча отиде онъ у Карловце,
 и ту митрополита Путника приволи, да у обрану на-
 шихъ писмена устане, кое овај и учини, и стваръ до
 тога доведе да е комисія Пожунска дозволила, да се
 до неизвестногъ времена могу наше школске књиге
 са кирилицомъ печатати.

Год. 1790. быо е Вуяновскій посланикъ на на-
 родномъ сабору у Темишвару и ту е са славнымъ на-
 шимъ Мразовићемъ найвыше допринео къ томе, да е
 младый епископъ Будимскій Стефанъ Стратимировићъ
 за Митрополита и хранителя народныхъ права избранъ
 быо. Год. 1792. добые одъ Леополда II. за заслуге
 свое при подизаню и уређиваню школа, угарско плем-
 ство. Год. 1803. ожени се, али ніе деце после себе
 оставіо. Год. 1811. после тридесетъ петогодишнѣ служ-
 бе стављнъ е у пензію. Быо е тако несрећанъ да му
 е двапутъ кућа надъ главомъ изгорела; првый путъ
 у Карловцѣма а другій путъ у Новомъ Саду год. 1823.
 Многи важни рукописи тада су му пропали, и заслу-
 женый старина морао е последнѣ године живота
 свогъ у туђой кући и у доста оскудномъ станю про-
 вести. Умро е 19. јануара 1829. године у Новомъ Саду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
 ВИБЛИОТЕКА

Главна черта значая Вуяновскогъ была е жарко родолюбіе. Оно га е у младымъ годинама къ труду и учению побуђивало; оно га е у мушкомъ возрасту за свое свето званіе одушевлявало; оно га е и у старости крепило и оживлявало. Просвета и душевный напредакъ Србскога рода свагда му е была предъ очима; па и онда кадъ е већъ тело нѣгово подъ бременомъ година и трудова ослабило, то е найслађа забава духа нѣговогъ была. Онъ е за родъ свой живіо, роду се свомъ жртвовао, и у напредку рода свое задовольство налазіо. Особито е быо великій любитель наука; учене е мужеве уважавао: младиће къ учению побуђивао; о воспитанію младежи свомъ снагомъ старао се. Истину е любіо, уважавао и говорио; на лаж и притворность мрзіо; беду и несрећу трпеливо сносио, и тымъ праву свою веру у Бога и у законъ Божіи, найболъ засведочио.

Великіи овай мужъ заслужуе епомена и подражания у Србскомъ народу, а особито међу наученицима Србскимъ. *)

ИЗЪ ПСАЛТИРА.

Песма 8.

О Госноде, кои владашь

Мудримъ зракомъ знаня твогъ,

И одъ века насъ управляшь,

И све твари света тогъ!

*) Ове живописне черте извађене су изъ Лѣтописа год. 1829. части II.

Чудно ли е Име твоє,
 Што се свуда гласно пов!
 Ёрѣ прекрили цео светъ
 Славе твоє величина
 Са златнима своим' крил'ма,
 И свр' неба диже летъ!

Па да б' едномъ већъ престала,
 Злобног' пакла горда моћъ,
 И суетна тога хвала,
 Кою труби данъ и ноћъ,
 Ты подстаче деце мале
 Млечна уста, да Те хвале:
 И рибара мали брой
 Ти просвети зракомъ твоимъ,
 Те разпростре гласомъ своимъ
 По свой земљи законъ твой.

Ево гледамъ садъ небеса,
 Дела твои руку плодъ:
 Гледамъ звезде, та чудеса,
 И месеца дични одъ:
 Шта е човекъ, питамъ себе,
 У спомену те і' кодъ Тебе?

Шта ли людски овај створъ,
 Да га често са твоима
 Ти по'одишь милостима,
 И уводишь у твой дворъ?

Ти си нѣга, благъ и мио,
 Одъ анђела мало текъ
 У нечему понизио,

И скратио овде векъ: —
 Славомъ си га окрунио,
 И са чешћу испунио,

И благословъ дао твой;

Те си нѣму покорио,
И подъ ноге подложио
Руку твою цео строй: —

Овце скуна и волове,
И са нѣма стадо све:
Юштъ и польске све скотове,
И небесне птице те:

Рибе мора изъ пучине,
Што прелазе тог' дубольине:

О Господе, Господъ нашъ!
Чудно ли ти Име лети
По вселеной, те се свети,
Коіомъ мудро владат' знашь!

Іосіфъ Горяновіиъ,
парохъ Прижкій.

Поучна приповедчица.

'БУРБИЦЪ.

Некогъ надничара девойчица, по имену Десанка, разболи се яко. Ёлена — кћи едногъ званичника, што е надъ робови — знала е добро да Десанкини родители не могу ћери своіой избирати ела, и доносити іой понуде, па е зато свакій данъ шиляла іой мало полевке. За кратко време оздрави Десанка еа свымъ, и начне мислити, съ чѣмъ бы она своіой добротворки благодарити могла. Сети се, да Ёлена врло воли Бурбицъ, па отиде у оближню шуму, да га набере. По дугомъ траженю наиђе подъ грднымъ ладовитымъ растомъ, где се све бели цвеће, она се сagne и почне га брати. Кадъ ал' — чуе она, да се близу негди два

човека разговараю! „Бен л' чуо! говораше еданъ, да-
 вастъ се можемо оветити ономъ званичнику, што ми
 е брата у бовару страпо. „Ево вишъ у мене е ключъ
 одъ нѣгове собе; оставила га служкиня у врати, а я
 ти га лепо дочепао! Него айдмо довече, па ћемо нѣга,
 жену му и кѣрь убити, а касу му поарати.“

Кадъ е то Десанка чула, досети се одма да су
 то какви зликовци, зато брже болъ уклони се она
 одатле, однесе ђурђицъ Ђлени, и приповеди јој, шта
 е у шуми чула. Ђлена таки изкаже то свомъ отцу, а
 овај нареди ваоружану стражу, да ихъ како годъ по-
 бата. — Кадъ око поноћи, ето ти два човека на врата
 да ихъ одключаю! Али у тай часъ навали стража на
 нѣихъ, повата ихъ и свеже и у судъ одтера, где
 сутра данъ заслужену казнь прійме. — „Видишъ Ђлка!
 рекне отацъ кѣри, ты си спроту Десанку у болести
 нѣной неколко путій са полевкомъ наранила, а она
 нама, ето свыма животъ сачувала! Буди и одсада
 така! — по Х. Шмидту поербіо

Милошъ Настасиѣ

второлѣтни предуготовникъ.

Д О П И С Ъ.

и В. У. Сомбору, 21. јунія. Испити у главной народной шко-
 ли сомборской заочети су на Видовъ данъ. Тай данъ у
 ютру на ютреню и служби Божіој у саборној цркви была
 су сва мушка и женска школка деца. Господињъ Прота од-
 служіо е службу, а деца су по свршетку службе врло лепо
 пояла песму св. кнезу Лазару. „Израилевъ коль благъ Богъ
 есть сердцемъ правымъ.“ Скромной овой свечаности при-
 сутствовао е приличанъ брой побожнихъ Христіана, и на
 лицу свію при излазку изъ цркве могла се видити велика

духовна радостъ, што е света успомена Кнеза Лазара овде првѣй путъ тако лепо прослављѣна, и што смо доживили и мы оно време, у коме се баремъ погдеои Србинъ налази, кои се нестиди своихъ народныхъ Светителя. У горној цркви одпоjali су ту исту песму Србеки ученици изъ овдашнѣ реалне школе. У осамъ сатѣй започео се испитъ у четвртоѣмъ разреду главне школе, и трајо е васъ целый данъ тай. До подне испитивана су деца изъ науке христѣјанске, библичне повѣсти и толкованя евангелѣя, изъ рачуна и изъ стварныхъ знаня, коя су узъ Читанку научена. Особито су се одликовали неки ученици у земљописанію обштемъ, и понаособъ у познаваню Европскихъ земаля, и у рецитираню народныхъ песама. Испитъ пре подне заключенъ е съ появѣмъ, кое е овой деци г. учитель. I. разреда Јованъ Настѣиъ съ успехомъ предавао. Пояли су намъ ту ученици врло вешто неколико тропара; ирмосъ благовештенскѣй, ускршнѣй и духовскѣй, и песму Кнезу Лазару. Напоследку смо се молили Богу за нашегъ пресветлогъ императора слушаѣши великолепну песму: „Боже живи, чувай Боже нашегъ цара и нашъ домъ,“ кою песму предъ образомъ нашегъ премилостивогъ владоаца ученици красно и складно одпојаше. После подне полагала су деца испитъ изъ Славенскогъ читаня, и изъ Немачкогъ езыкословія, и читаня съ разясняванѣмъ и превођенѣмъ, у комъ су такође доста добаръ успехъ засведочили. Ученика е было 26. одъ коихъ су 4. са стране, а остали одавде родомъ.

16. јунѣ у јутру држанъ е испитъ у трећемъ разреду нормалне школе. Деца су се особито отликовала у приповеданю библичнихъ и другихъ приповедака, у рецитираню и сходномъ употребљаваню изреченя изъ светогъ писма и народныхъ пословица, у рачуну, у стварномъ разясняваню, прочитаныхъ природословныхъ, природописныхъ, и земљописныхъ предмета, *) и у распознаваню различитыхъ семеня и бубица, одъ коихъ се две мале збирке у школи овой налазе. — Немачко читанѣ и езыкословлѣ ишло е и у овомъ разреду доста добро. Ученика было е 36.

*) Свако дете у четвртоѣмъ и трећемъ разреду, има збирку одъ осушеногъ цвећа и лишћа.

Тай истый данъ после подне држанъ е испытъ у дру-
гомъ разреду гди е такође успехъ изъ предаваныхъ пред-
мета добаръ, и деца се одликую у механичномъ Србскомъ и
Славенскомъ читаню, у разумеваню читаного, и у знаню не-
мачкога буквара. — Ученика было е 58.

После испыта сви Србски ученици и предуготовници са
своимъ учительма одирали су земне остатке покойнога,
родолюбивога Србина и писателя Ювана Янковића адвската
кои се на Видовъ данъ у вечность преселио.

17. юнія у ютру држанъ е испытъ у првомъ основномъ
разреду. Успехъ е кодъ оне деце, коя су редовно у школу
долазила врло добаръ. Особито су се одликовали ученици у
знаню пословица, у пояню, у приповеданю библичныхъ и
другихъ приповедака, у разумеваню ученыхъ песама и мо-
литава, и у механичномъ читаню, и то не само изъ буквара,
него и изъ другихъ кнѣига као што е: Бисеръ и драго ка-
мень, Часловацъ, Церковное Пѣнїе, и прва Ђзыкословна Чи-
танка. Ученика у овомъ разреду было е свега 140.

17. юнія после подне испытиване су девоичице изъ ста-
риегга разреда девоичке школе, т. е. псалтирице и часловице.
У о войшколи было е успехъ у обште узимаюћи добаръ. У-
ченица е у обадва оделеня было само 50.

18. юнія у ютру држанъ е испытъ у првомъ девояч-
комъ разреду. Ове су се ученице особито показале съ ле-
пымъ писмомъ, и добрымъ правильнымъ читанѣмъ. На молбу
господина учителя читанъ се нїе предумало изъ буквара,
него изъ другихъ србскихъ и славенскихъ кнѣига, и опеть
су све редовне ученице врло добро и безпогрешно читале.
У пояню су се такође ове мале ученице врло одликовале.
И оне старїе ученице врло су умилно пояле, о чему смо и-
мали прилику уверити се не само садъ о испыту, него юшть
вѣма пролетось, у цркви на пређеосвећенымъ и другимъ
службама, вечерняма и бденїяма. Ово дечїе появъ было е по-
чело изъ мртвила пробуђивати духъ побожности у овдаш-
нымъ жительма, особито у отменымъ госпояма, кое су

дотле докле су девојчице у цркви појале често у цркву долазиле, и съ духовнымъ наслађенѣмъ умилно поянѣ то слушали. Све девојчице учио е пояти г. Теодоръ Іоановићъ учитель првога разреда. У првомъ девсячкомъ разреду было е 120. ученица.

Будући да мы кодъ девојчке школе јоштъ досада немамо редовну и одъ варошке общине цађену учительку радиности, то се есенасъ месеца септембра постарао местный школскій управитель завести покрај девојчке школе приватну школу радиности. — Учителка госпођа Софія Јурговићева, супруга г. учителя IV. разреда, и спомоћница њѣна госпођица Лойда Райковићева, училе су децу различите женске послове радити као: плести наногвице, и различите чипке, и тасове одъ хараса за чаше съ цвећемъ; промаляти или мрежити — хекловати —; каше, струке (реклице), уметке за узглавнице, убрусце, чипке, кесе за новце, огрлице и т. д. Јоштъ су училе ове девојчице и везти, шлинговати, правити одъ артие тасове и венчиће на свећњяке, и врло лепе котарице за плетиво одъ граната, и друге красне послове. Нека честь овыхъ дело урађеныхъ послова изложега е была на испытима, и прегледана одъ родолюбивыхъ госпођа, кое су милость имале овимъ испытима присуствовати.

У неделю 19. јуня пре службе божіе испытани су ученици најстаріегъ одељеня недельне повторне школе, заштымъ е држано у цркви благодареніе. Тай данъ после подне држанъ е испытъ у две школе на селиштама Жарковцу и Буковцу.

20. јуня, започеть е практичный учительскій теčaj, за оне учитель, кои јоштъ до сада нису были положили испытъ изъ новаго метода. Јутросъ е было тога ради у цркви призиваніе светога духа, и одъ данасъ предае се свакій данъ из ютра од 7—10, и после подне одъ 5—7 сатій. Учителыма из предуготовницима методъ, и средне педагогичне науке.